

**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

A magyar helyreállítási terv éghajlatvédelem, energiaátmenet és biodiverzitás szempontból

Botár Alexa, éghajlat és energia csoportvezető,
MTVSZ
alexa@mtvsz.hu

A klímacélok teljesülése a HET-ben, 2021.05.10.

Komponens neve	Komponens keretösszege (Mrd HUF)	Climate tagging (Mrd Ft)	Climate tagging (az érintett komponens %-ában)
A. Demográfia és köznevelés	230,69	12,80	0,00%
B. Magasan képzett, versenyképes munkaerő	281	24,20	8,61%
C. Felzárkózó települések	77,47	11,55	14,91%
D. Vízgazdálkodás	44,35	17,66	40,00%
E. Fenntartható zöld közlekedés	631,00	613,00	82,69%
F. Energetika	262,49	262,49	100,00%
G. Átállás a körforgásos gazdaságra	103,00	67,00	65,05%
H. Egészségügy	857,04	25,28	3,20%
I. Szakpolitikához nem sorolható országspecifikus ajánlások	24,21	0	0,00%
Összesen	2 511,27	1 033,98	41,17%

- DNSH elemzés, HET excel, költségátámasztás, klímacímkezés számítása: külön dokumentumok, de nem publikálva? MTVSZ javaslatokat is beépítettek, elismerést érdemel a munka nagysága és látszott a partnerek bevonására törekvés.
- Lehatárolás: 309.o-tól (OP-k, HET)

F – Energia komponens – klímavédelmi ill. energiaátmenet szempontból

Hálózatfejlesztés (benne: energiaközösségek és br. elszám.) és lakossági program maradt benne (Lakossági napelemes rendszerek támogatása és fűtési rendszerek elektrifikálása napelemes rendszerekkel kombinálva)

- **Ez a lakossági program: fűtés elektrifikációját (a. fűtőpanel/infra esetleg lev. lev. hőszivattyú b. levegő.víz hőszivattyú) és műanyag ablak cserét támogatnak a HMKE mellett, aminek nyomán csak 15-30%-kal csökken az érintett háztartások primerenergia-igénye. 2026-ig a támogatás: 175 MW beépített napelem kapacitás + 50 MW beép. elektromos fűtési rendszer kapacitás. 100% vnt. 11 600 háztartásnál a korszerűtlen fűtési rendszer kiváltása**
- **Viszont az output indikátor: napelemes rendszerrel ellátott és/vagy fűtéskorszerűsítésben részesített háztartások száma épített 34 920 háztartás : Minőségi helyett mennyiségi mutató! En. tanúsítvány lesz, az alapján kellene meghatározni a leghatékonyabbat, legtakarékosabbat, lock-in megelőzésére + klíma és lev.min. célokhoz. Rá is fizethetnek.**
- **Kiknek lesz kiírva, kik fognak pályázni: eljut-e a rászorulókhöz, vagy a 0%-os hitelhez hasonlóan napelem-nehéz lesz?** az energiaszegénység kockázatának kitett (átlagbér alatti jövedelmű), alacsony hitelképességű, háztulajdonnal rendelkező háztartások számára vissza nem térítendő támogatás nvűitása

Energiaközösségek (C és F komponensben)

- **C komponens:** Csak a naperőműveket finanszíroznák a HET -ből, az eladott áram nyereségét fordítanák közösségi döntéshozatallal helyi lakhatási célokra, fűtéskorszerűsítésre. Nem nevesítik az elektromos fűtést.
- **2 indikátor szerepel benne: 1. Közösségi megújuló energiatermelés és felhasználás: 53 db, a tiszabői mintaprojekthez hasonló 500kW-os naperőmű, 26 500 KWp megújuló közösségi energia termelési kapacitás (2026 Q2) 2. Jogsabályi javaslatok megfogalmazása az energiaközösségek kapcsán (2022 Q4) : a javaslatokat figyelembe vehetik a NEKT 2023-as felülvizsgálatakor.**
- **Közösségi energia MTSZ javaslatok: Id. május 31. fórum**
 1. A megújulóenergia-közösségek nem csak áramtermelésre jogosultak, és nem csak saját fogyasztásra termelhetnek.
 2. A megújulóenergia-közösségeknek: alulról szerveződés – támogató keretrendszer
 3. Arányosan csökkentett költségek a helyben történő energiamegosztásra
- **F - Energia komponens:** Az energiaközösségekről és a bruttó elszámolás bevezetéséről szóló szabályozás kidolgozása . „hűtés-fűtés” energiaközösségek: jogi és támogató keretrendszer: ki kell dolgozni!

G – Körforgásos gazdaság klímavédelmi ill. energiaátmenet szempontból

- **Átállás a körforgásos gazdaságra: gyakorlatilag hulladékgazdálkodás maradt (szelektív gyűjtés és kémiai hasznosítás, némi jogi szabályozás): hiányzik a hulladékcsökkentés-megelőzés, jobb szelektálásra tudatosítás. Hasonlóan: E – közlekedés: közlekedés-szállítási igény csökkentése, modális váltáshoz: szabályozási és gazdasági ösztönzők is kellenének**
- 1. RRF terhére új hulladékgyűjtési, -szállítási és -előkezelési infrastruktúra fejlesztése a cél.**
 - A hulladékszállító járműveket, a hulladékgyűjtési edények (biohulladék) és gyűjtőkonténerek (textil).
 - Hulladékgyűjtő udvarok és válogatóművek hull.gazd. engedély birtokában
 - Hulladékgyűjtő sziget közterület-használati engedély birtokában
 - 2. Kémiai újrahasznosítás: ami mech újrahaszn-ra nem alkalmas, 40 ezer tonna hulladék, bontás – másodlagos nyersanyag: metanol, szintetikus kőolajok és poliolkok – műanyagipari végtermék. 50% támogatás intenzitás. GINOP: kkv-k és másodnyersanyag-piac**

Biológiai sokféleség: MTVSZ elvárások

- A biológiai sokféleség biztosítja az emberi élet, így a gazdaság számára is az erőforrások jelentős részét. A biológiai sokféleség csökkenése a gazdaságot is veszélyezteti, ezért a gazdasági célok és a természetvédelmi célok nem különíthetők el, és nem állnak ellentétben egymással.
- MTVSZ: egy gazdaságfejlesztési tervekénél is: érdemes a természettel együtt dolgozni és nem a természet ellenében – olcsóbb is.
- A Helyreállítási Alapot létrehozó rendelet előírja: a biológiai sokféleség megőrzése a Terv része kell hogy legyen (nem ír %-ot).
- Ideális esetben a biológiai sokféleség a terv integráns része és nem csupán látványos kiegészítője egy gazdaságfejlesztési tervnek. A természeti alapú megoldásoknak (nature based solutions) ma már kiterjedt szakirodalma van, így elvárható lett volna ezeket kiindulópontnak tekinteni, ráadásul a legtöbb ilyen természeti alapú megoldás kifejezetten olcsó.

Biológiai sokféleség: értékelés

- **+ : szemléletformálás területén előremutató, a vízgazdálkodási elemekben: biodiverzitás-növelő kisebb projektek; az általános körny. véd./klímasemlegességet célzó megoldások, fejlesztések közvetve jó hatással lesznek a biodiverzitásra. (Öntözés kikerült a tervből és nagyobb hangsúllyal szerepel a vízvisszatartás.)**
- **- : olyan mértékű és összegű infrastruktúra fejlesztés, ami indokolná a projektek biodiverzitás biztosítását. Hiányoznak a garanciák: építkezések során a további élőhelyek/egyedek elpusztítása megelőzése, az élőhely-fragmentáció fokozódása megelőzése; az okos, digitális megoldásokat valóban zöld célokra használják-e a kedvezményezettek.**
- **A hivatkozott természetvédelmi jogszabályok/hatóságok sajnos gyengék: nem tilos nemzeti parkban gazdasági célú fakitermelést folytatni, építkezni, Natura 2000 területen öntözni, jogszabályok áthágása korábbi példák.**

Biológiai sokféleség: MTVSZ javaslatok

- - Az RRF ne támogasson zöldmezős beruházásokat, azaz semmi olyasmi építését, aminek hatására természetes vagy mezőgazdasági terület beépítésre kerül.
- - Természeti alapú megoldások és a zöld-infrastruktúra fejlesztés, kiegészülve madárbarát és beporzóbarát eszközökkel hangsúlyosabban szerepeljenek a tervben.
- - Legyenek biológiai sokféleséggel kapcsolatos célkitűzések és mérföldkövek.
- - Alakuljon monitoring-bizottság a civil és állami természetvédelem képviselőinek részvételével, hasonlóan Lengyelországhoz.

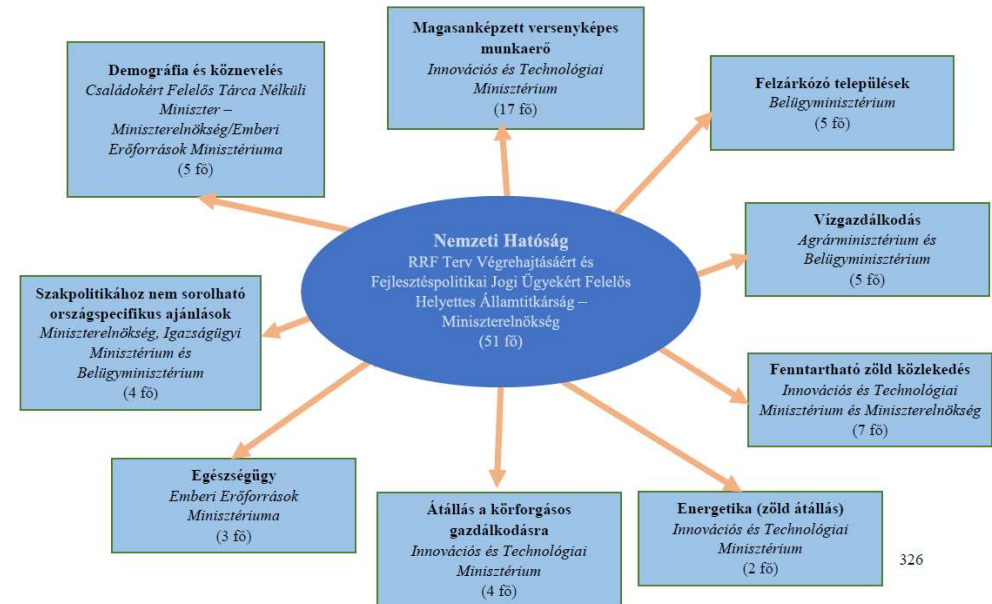

Tervezés-végrehajtás folyamat, országspecifikus ajánlások

„A forráskoordináció + megvalósítás szakmai illetve pénzügyi összhangja: HEE egészére szoros monitoring rendszer biztosítja, közös informatikai rendszer. Mind a monitoring bizottságok, mind az ÉFK folyamatosan végigkíséri a megvalósítást, így koordinációs lehetőséget biztosít ebben a fázisban is. **A HEE a már meglévő fejlesztéspolitikai monitoring rendszerbe kapcsolódik..**”

Nemzeti Hatóság + néhány tucat fő szakpol. a minisztériumokban : pl. 2 fő Energia komponensnél

A szakpolitikai felelősök és a Nemzeti Hatóság kapcsolata és humánérőkapacitása (összesen 103 fő)

MTVSZ: EB HEE útmutatója és Orsz.spec.aj. alapján javaslat: a kohéziós források operatív programjainak monitoring bizottságait vonják be a végrehajtási dokumentumok, pályázati felhívások, feltételrendszerek kidolgozásába, hogy nyomon követhessék és ellenőrizzék a HET megvalósulását. 2. Előrehaladási jelentés: zöld dimenzió és DNSH, 3. szakpol. reformokba is bevonandók a partnerek/sh.

**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**
Föld Barátai Magyarország

Köszönöm a figyelmet!

alexa@mtvsz.hu

www.mtvsz.hu

facebook.com/mtvsz